

Saksbehandlingsrundskrivet

En introduksjon

<https://bufdir.no/Barnevern/Fagstotte/saksbehandlingsrundskrivet/>

Disposisjon

- Generell og overordnet informasjon om saksbehandlingsrundskrivets struktur og innhold
- Utvalgte tema/problemstillinger
- Case – hvordan bruke rundskrivet i hverdagen

Oversikt over rundskrivets hovedinnhold - 4 deler

- Del I Innledning
- Del II Barneverntjenestens saksbehandling
- Del III Saksbehandlingen i forbindelse med en fylkesnemndssak
- Del IV Rettslig overprøving og omkostninger

Del 1: Innledning

1. Lover, forskrifter og generelle forvaltningsmessige prinsipper
  - Rettslige rammer og sentrale hensyn for barneverntjenestens saksbehandling
  - Forholdet mellom regelverk, retningslinjer, tolkningsuttalelser, og veileder

2. Den kommunale barneverntjenestens ansvar
  - Bufetats bistandsplikt
  - Organisering av barnevernet i kommunen
  - Ansvarsfordeling mellom oppholdskommune og bostedskommune
  - Oppfølging etter fylkesnemndsvedtak
  - Økonomisk ansvar
  - Internkontroll
  - Behandling av saker der barn har tilknytning til andre land
  - Barn under kriminalomsorgen
  - Barn med behov for tjenester fra flere instanser og annet lovverk
  - Barn med behov for beskyttet tilsyn etter barneloven

Del 2: Barneverntjenestens saksbehandling

3. Barneverntjenestens saksforberedelse

- Partsrettigheter
- Parters rett til innsyn
- Inhabilitet
- Veiledningsplikt
- Forhåndsvarsling av enkeltvedtak
- Barneverntjenestens utrednings- og informasjonsplikt
- Saksbehandlingstid, foreløpig svar og forsinkelsesmelding
- Informasjonsutveksling og samarbeid med andre offentlige instanser
- Taushetsplikt, herunder reglene om opplysningsplikt
- Bruk av tolk

Del 2: Barneverntjenestens saksbehandling

4. Meldinger til barneverntjenesten

- Opplysningsplikt til barneverntjenesten (meldeplikt)
- Mottak av meldinger
- Tilbakemelding til melder
- Barneverntjenestens plikt til å gi opplysninger til andre barneverntjenester

Del 2: Barneverntjenestens saksbehandling

5. Barneverntjenestens undersøkelse

- Opprettelse av undersøkelse
- Frist for gjennomføring av undersøkelse
- Gjennomføring av undersøkelse
- Innhenting av opplysninger og opplysningsplikt ved pålegg
- Bruk av sakkyndige
- Beskyttelse av kilder
- Henleggelse av undersøkelse
- Tilbakemelding til melder etter undersøkelse
- Gjenåpning av en undersøkelse

Del 2: Barneverntjenestens saksbehandling

6. Barneverntjenestens vedtak

- Barneverntjenestens vedtakskompetanse
- Enkeltvedtak
- Krav til vedtakets innhold
- Melding om barneverntjenestens vedtak
- Hjelpetiltak
- Akutte situasjoner
- Ettervern

Del 2: Barneverntjenestens saksbehandling

7. Klage og omgjøring av barneverntjenestens vedtak

- Klage på enkeltvedtak
- Klagefrist på enkeltvedtak
- Veiledning til å klage på enkeltvedtak
- Barneverntjenestens behandling av klage over enkeltvedtak
- Fylkesmannens behandling av klage på enkeltvedtak
- Barneverntjenestens saksbehandling når fylkesnemnda er klageinstans
- Utsatt iverksettelse
- Omgjøring
- Klage på saksbehandling

Del 3: Saksbehandlingen i forbindelse med en fylkesnemndssak

8. Barneverntjenestens saksforberedelse

- Ansvar for å fremme sak for fylkesnemnda
- Barneverntjenestens begjæring om tiltak

9. Særlig om saksbehandlingen i fylkesnemnda

- Fylkesnemndas sammensetning
- Habilitet
- Hovedprinsipper for saksbehandlingen i fylkesnemnda
- Oppnevning av fullmektig for privat part
- Talsperson for barnet
- Rett til innsyn i opplysninger fremlagt for fylkesnemnda
- Forhandlingsmøtet
- Forhandlingsmøte i klagesak
- Forenklet behandling og endringssaker
- Prosessuelle spørsmål
- Vedtak og begrunnelse
- Godtgjøring til vitner, sakkyndige og tolk

Del 3: Saksbehandlingen i forbindelse med en fylkesnemndssak

10. Barneverntjenestens oppfølging av fylkesnemndas vedtak
- Iverksetting av vedtak
  - Oppfølging av barn som bor i fosterhjem eller institusjon
  - Oppfølging av foreldre som har barn som bor i fosterhjem eller institusjon
  - Individuell plan
  - Omsorgsplan og plan for framtidig tiltak
  - Tiltaksplan
  - Samvær
  - Tilsyn med barn i fosterhjem
  - Tilsyn med barn i institusjon og sentre for foreldre og barn
  - Barnets medvirkning og tillitsperson for barnet
  - Fratakelse av foreldreansvar og adopsjon
  - Opphevelse av vedtak om omsorgsovertakelse

Del 4: Rettslig overprøving og omkostninger

11. Rettslig overprøving av fylkesnemndas vedtak

- Frist for å begjære rettslig overprøving
- Rettslig overprøving fra privat part og fra kommunen
- Utsatt iverksettelse
- Tingretten
- Lagmannsretten
- Høyesterett
- Den europeiske menneskerettighetsdomstol

12. Fri rettshjelp

- Særlig om forvaltningsloven § 36

Litteraturliste bakerst i rundskrivet

Her gis det en oversikt over de mest aktuelle lover, forskrifter, konvensjoner, offentlige utredninger, lovproposisjoner, veiledere, rundskriv, retningslinjer, lovproposisjoner, prinsipputtalelser, lovfortolkninger, og høyesterettsavgjørelser.

Partsrettigheter, rundskrivet pkt 3.1

- Hvem har partsrettigheter i en barnevernsak?

Utgangspunkter:

- Den som anses som part i saken, dvs den «avgjørelsen retter seg mot eller som saken direkte gjelder», jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav e
- Hvorvidt en person har partsrettigheter eller ikke må avgjøres etter en konkret vurdering.
- Den sentrale vurderingen vil være hvorvidt vedkommende har tilstrekkelig grad av tilknytning til barnet.
- Vurderingene vil være forskjellige ut fra om barneverntjenesten befinner seg i en undersøkelse eller i tiltaksfase, og hva slags tiltak barneverntjenesten vurderer som nødvendig.

- Hovedregler:
  - Barnet selv fra fylte 15 år, evt tidligere hvis
    - fylkesnemnda finner at det foreligger et særlig tilfelle
    - plassert etter atferdsparagrafene, eller utsatt for menneskehandel

  - Barnets foreldre
    - Hvem av foreldrene som er part i saken, må vurderes konkret i den enkelte sak, og vil kunne endres avhengig av hvordan saken utvikler seg. Momenter i vurderingen:
      - foreldreansvar/bostedsforelder/samværsforelder
      - undersøkelsessak
      - vedtak om hjelpetiltak
      - akuttvedtak
      - omsorgsovertakelse
      - samvær
      - plassering i institusjon uten eget samtykke
      - fratakelse va foreldreansvaret og tvangsadopsjon

- Fosterforeldre

- Andre (steforeldre, samboere, ny ektefelle, søsken, andre familiemedlemmer)
  - Som hovedregel ikke partsrettigheter, men konkret vurdering

- Barneverntjenestens adgang til å innhente opplysninger
  - Opplysninger som har vesentlig betydning for barns totale omsorgssituasjon, jf. bvl. § 6-4 (2)

Meldinger

- Barneverntjenestens meldeplikt til andre barneverntjenester
- Skal foreldrene informeres om meldinger som blir henlagt?
  - Må vurderes i hvert enkelt tilfelle
    - Barnets beste sentralt moment

Barneverntjenestens undersøkelse, pkt 5

- Gjennomføring av undersøkelse
  - Enkelte barneverntjenester knytter sine undersøkelser til henholdsvis § 4-4 (hjelpetiltak) eller § 4-12 (omsorgsovertagelse) → ikke riktig

- Muligheten til å innhente opplysninger
  - hvilke opplysninger kan innhentes?
  - fra privatpersoner

- Henlegge av undersøkelse

Oppfølging og avslutning av hjelpetiltak, pkt 6.5.3

- Avslutning av tiltak skal skje ved at det fattes et enkeltvedtak
- Ved avslutning av tiltak på grunn av manglende samtykke skal barneverntjenestens vurdering av barnets situasjon fremkomme tydelig av vedtaket.
- Barneverntjenestens muligheter dersom den er bekymret for barnets omsorgssituasjon:
  - grunnlag for omsorgsovertakelse?
  - gjenåpne sak etter 6. mnd.?

Case 1: Beskyttet tilsyn etter barneloven

§ 43a

- Tingretten tar kontakt med barneverntjenesten i forbindelse med en sak etter barneloven § 43a
- Retten har pålagt beskyttet tilsyn under samvær
- Barneverntjenesten bes om, så fort som mulig, å finne tilsynsperson og komme i gang med en samværsordning
- Hva er barneverntjenesten forpliktet til i en slik situasjon?

Case 1: Beskyttet tilsyn etter barneloven

§ 43a

- Kan tingretten pålegge barneverntjenesten å gjennomføre et slik tilsyn?
- Hvilket omfang kan evt pålegges?
- Hvem må fremskaffe tilsynsfører?
- Oppfølgingsansvar?
- Hvilken kommune er ansvarlig?
- Det økonomiske ansvaret?
- Hvordan skal denne type tiltak registreres hos barneverntjenesten?

Case 2: Uenighet om sakkyndig

- Barneverntjenesten ønsker å engasjere en sakkyndig for å foreta en utredning av foreldrenes omsorgsevner
- Foreldrene aksepterer ikke den sakkyndige som foreslås, de vil selv bestemme hvem det skal være
- Hvordan kan denne situasjonen løses?

Case 3: Omsorgssvikt eller funksjonsnedsettelse, jf. rundskrivet pkt 2.9

- Barneverntjenesten mottar en bekymringsmelding knyttet til et barn med avvikende utvikling?
- Hypotese – funksjonsnedsettelse
- På hvilken måte innvirker dette faktum barneverntjenestens saksbehandling?

Case 4: Beskyttelse av kilder

- Barneverntjenesten blir kontaktet per telefon av en person som ønsker å melde fra om bekymring for et barns omsorgssituasjon
- Den som ringer ønsker å være anonym
- Hvordan forholder barneverntjenesten seg i en slik situasjon?